

פרשת תולדות – שבת קודש

(ה) וַיִּשְׁלַח יִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וַיֵּלֶךְ פַּדְנָה אֶרֶם אֶל־לָבָן בֶּן־בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי אֲחִי רַב־קָה אִם יַעֲקֹב וַעֲשׂו: ה' וַיִּשְׁלַח יִצְחָק יַעֲקֹב, וַאֲזַל לְפָדֹן דָּאֶרֶם לְוֹת לָבָן בֶּר בְּתוּאֵל, אֲרָמָא, אַחוּהָא דְרַבְקָה, אִמִּיה דִּיעֲקֹב וַעֲשׂו.

הש"י א אם יעקב ועשו. איני יודע מה מלמדנו:

(ו) וַיֵּרָא עֲשׂו כִּי־בָרַךְ יִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וַיִּשְׁלַח אֹתוֹ פַּדְנָה אֶרֶם לְקַחַת־לוֹ מִשָּׁם אִשָּׁה בְּבָרְכוֹ אֹתוֹ וַיֵּצֵא עָלָיו לֵאמֹר לֹא־תִקַּח אִשָּׁה מִבְּנוֹת כְּנָעַן: ו וַיֵּרָא עֲשׂו, אֲרִי בְרִיךְ יִצְחָק יַעֲקֹב, וַיִּשְׁלַח יִתִּיה לְפָדֹן דָּאֶרֶם, לְמִסָּב לִיה מִתְמָן אִתְתָּא: בְּדִבְרֵיךְ יִתִּיה וּפְקִיד עֲלוּהִי לְמִימַר, לֹא תִסָּב אִתְתָּא מִבְּנֵי כְנָעַן.

(ז) וַיִּשְׁמַע יַעֲקֹב אֶל־אָבִיו וְאֶל־אִמּוֹ וַיֵּלֶךְ פַּדְנָה אֶרֶם: ז וְקָבִיל יַעֲקֹב, מִן אָבוּהִי וּמִן אִמִּיה; וַאֲזַל, לְפָדֹן דָּאֶרֶם.

הש"י א וישמע יעקב. מחובר לענין שלמעלה וירא עשו כי בריך יצחק וגו' וכי שלח אותו פדנה ארם וכי שמע יעקב אל אביו והלך פדנה ארם וכי רעות בנות כנען והלך גם הוא אל ישמעאל:

(ח) וַיֵּרָא עֲשׂו כִּי רָעוֹת בָּנוֹת כְּנָעַן בְּעֵינֵי יִצְחָק אָבִיו: ח וַיֵּרָא עֲשׂו, אֲרִי בִישָׁן בְּנֵי כְנָעַן, בְּעֵינֵי יִצְחָק אָבוּהִי.

(ט) וַיֵּלֶךְ עֲשׂו אֶל־יִשְׁמָעֵאל וַיִּקַּח אֶת־מַחֲלָת | בֵּת־יִשְׁמָעֵאל בֶּן־אֲבִרְהָם אַחֹת נְבִיּוֹת עַל־נָשָׁיו לוֹ לְאִשָּׁה: ט וַאֲזַל עֲשׂו, לְוֹת יִשְׁמָעֵאל; וּנְסִיב יִת מַחֲלָת בֵּת יִשְׁמָעֵאל בֶּר אֲבִרְהָם אַחֲתִיה דְּנְבִיּוֹת, עַל נְשׁוּהִי לִיה לְאִתּוֹ.

הש"י א אחות נביות. ממשמע שנאמר בת ישמעאל איני יודע שהיא אחות נביות אלא למדנו שמת ישמעאל משיעדה לעשו קודם נשואיה והשיאה נביות אחיה ולמדנו שהיה יעקב באותו הפרק בן ס"ג שנים שהרי ישמעאל בן ע"ד שנים היה כשנולד יעקב. שי"ד שנה היה גדול ישמעאל מיצחק ויצחק בן ס' שנה בלדת אותם הרי ע"ד ושנותיו היו קל"ז שנאמר ואלה שני חיי ישמעאל וגו' נמצא יעקב כשמת ישמעאל בן ס"ג שנים היה ולמדנו מכאן שננטמן בבית עבר י"ד שנה ואחר כך הלך לחרן שהרי לא שהה בבית לבן לפני לידתו של יוסף אלא י"ד שנה שנאמר עבדתיך י"ד שנה בשתי בנותיך ושש שנים בצאנך ושכר הצאן משנולד יוסף היה שנאמר ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף וגו' ויוסף בן ל' שנה היה כשמלך ומשם עד שירד יעקב למצרים ט' שנים ז' של שובע וב' של רעב ויעקב אמר לפרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה. צא וחשוב י"ד שנה שלפני לידת יוסף ול' של יוסף וט' משמלך עד שבא יעקב הרי נ"ג וכשפרש מאביו היה בן ס"ג הרי קט"ז והוא אומר שלשים ומאת שנה הרי חסרים י"ד שנים הא למדת שאחר שקבל הברכות נטמן בבית עבר י"ד שנים. (אבל לא נענש עליהם בזכות התורה שהרי לא פרש יוסף מאביו אלא כ"ב שנה דהינו מי"ז עד ל"ט כנגד כ"ב שפרש יעקב מאביו ולא כפרו והם כ' שנים בבית לבן ושתי שנים ששהה בדרך כדכתיב ויבן לו בית ולמקנהו עשה סכות ופרשו רבותנו זכרונם לברכה, מזה הפסוק ששהה י"ח חדשים בדרך דבית הנה בימות הגשמים וסכות הנה בימות החמה ולחשבון הפסוקים שחשבונו לעיל משפרש מאביו עד שירד למצרים שהיה בן ק"ל שנים ששם אנו מוצאים עוד י"ד שנים אלא ודאי נטמן בבית עבר בהליכתו לבית לבן ולמד תורה ממנו ובשביל זכות התורה לא נענש עליהם ולא פרש יוסף ממנו אלא כ"ב שנה מדה כנגד מדה עד כאן מצאתי ברש"י ישן): על נשיו. הוסיף רשעה על רשעתו (ר"ל מרשעת על מרשעיות שהיו לו כבר וקל להבין) שלא גרש את הראשונות: